

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Qualiter filius ob parentum, vel fratrum necessitatem a Religione
impediantur. §. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

quod intra quinquennium, vel sexennium solui potest, non praestat facultatem religionem ingrediendi. Quocirca vel dicendum est, nullam esse obligationem spectandi, neque vno mense, sed dimissis bonis te posse statim religionem ingredi, vel esse obligationem expectandi quadriennio, & sexennio, si intra illud tempus debito fieri potest satis. Et hoc mihi magis probatur.

8. Quod si contempta hac obligatione religionem professus esses, aliqui Doctores existimant, te obligatum esse manibus laborare, vel alia via decenti bona acquirere, quibus posses creditoribus satisfacere, ipsi tunc religionem Praelatum obligatum esse licentiam concedere, tamen non ad delendum habitum neque, ad videndum extra claustra Suar. tom. 3. de Relig. lib. 6. cap. 10. n. 7. Sed verius existimo neque Praelatum obligatum esse hanc licentiam concedere, neque te illa uti. Quia non creditorum, sed religionis es, & professione facta cum cessione bonorum debita extinxisti: Sic Syluest. religio 2. q. 4. Sanch. pluribus relatis l. 4. sum. c. 19. n. 14. Lessius lib. 2. c. 41. dub. 3. n. 31. Censet nullatenus monasterium obligari nisi quatenus dicitur factum est.

P. Denique obligatus ad ratiocinia publica seu Reipublicae spectato iure antiquo impeditus erat religionis ingressu, quovisq; rationem redderet; secus obligatus ad priuorum ratiocinia: Habetur, cap. unico de obligatis ad ratiocinia, & e. legem 51. dist. 1. & leg. officialis, c. de Episc. & Cleric. Et tradit Syluest. verbo relig. 2. q. 6. Sanch. lib. 4. cap. 19. n. 19. At credo vitium impeditum esse à religionis ingressu. Quia extra religionem facile satisfieri potest, intra difficile, cum frequenter ex his ratiociniis lites, & turbationes oriuntur: Sic Lessius lib. 2. c. 41. dub. 3. n. 33.

10. Hucusque egimus quid ex natura rei, seu spectato iure antiquo fieri oporteat, videamus quid spectatis constitutionibus Sixti V. & Clem. VIII. Nam Sixtus V. in sua constitutione edita 1587. inhabiles non solum ad professionem, sed etiam ad habitus susceptionem constituit illegitimos, criminosos, & ingenti aere alieno grauatos, & ratiociniis reddendis obstructos; quae constitutio quoad inhabilitatem, seu nullitatem habitus, & professionis Clement. VIII. reuocauit. Quoad poenas autem tam ingredientibus, quam recipientibus ibidem positas, & quoad ingressum in sua vi, & firmitate reliquit. Gregor. verò XIV. prorsus sustulit quod de illegitimis Sixtus disposuerat, & ad ius commune reduxit. Solum ibi cauet, ne illegitimus in religionem recipiatur, in qua pater eius superstes sit. Excluit igitur Sixtus V. à religione criminosos non quoscuq; sed qui furta, latrocinia, rapinas, homicidia, aliaue facinora patrarunt, timenteque ob ea puniendos esse, & ut punitionem effugiant, ad religionem confugiant. Debent ergo delicta esse publica, non occulta. Nam ob occulta delicta puniatio non timetur, & non vitiumque publica debent esse, sed de quibus specialis inquisitio facta est, neque reus absolutus est, vel punitus: nam stante absolute delictum manet occultum, stante punitione sui constitutionis est satisfactum, & consequenter potest religionem ingredi Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 7. n. 15. Deinde exclusi à religione ingenti aere alieno grauatos, qui culpa sua in impotentiam satisfaciendi deueniunt, si tamen spem habent aliquando satisfaciendi, constat ex illis verbis. Multi Doctores post dilapidatam rem familiarem. Quare si absque sua culpa supra vires debitis grauati sunt, esto breui tempore expectato satisfacere possint, non comprehenduntur in hac constitutione; tamen iure naturae à religione impediuntur; vt dictum est. Tandem exclusi obnoxios ratiociniis reddendis, siue publicis, siue priuatis: illos tamen quibus ex huiusmodi causa, vel molestia eis iam illata est, vel timendum sit, ne inferatur. Nam si absque lite, illiue grauiamne aut districtione credit rationes reddi posse, optime possunt religionem ingredi. Sed haec non debent facile praesumi.

§. V.

Qualiter filius ob parentum, vel fratrum necessitatem, vel è contra parentes ob filij necessitatem à religione impediatur.

S V M M A R I V M.

1. Triplex necessitas distinguatur.
2. Si necessitas sit extrema, & in saeculo manens potest subuenire, è contra in religione, nequit ingredi filius.
3. An haec obligatio extendatur ad nepotum comparatione auis, & ad fratres inter se? Negat Suar.
4. Contrarium etiam comparatione cuiuslibet proximi à communi sententia defenditur.
5. Necessitas grauis obligat filium religionis ingressum differre.
6. Procedit, tamen si filius religionis votum emisisset. Ferd. à Castro Sum. Mor. Pars III.

7. Apponitur limitatio, nisi filius spiritu saluti periculum habeat, qualiterque hoc est intelligendum.

8. Quid si parens filium ad peccatum induceret?

9. Quid si vterque grauem necessitatem pateretur, & solus vnus ad malum prouocaret.

10. Qua dicta sunt, procedunt, tamen si filius voto religionis suscipienda legatus esset.

11. Qua dicuntur de filio comparatione parentis dicenda sunt de parente comparatione filij.

12. Ob necessitatem fratrum, aliorumque consanguineorum non teneris religionem differre.

13. Si voto religionis obstructus sis pro determinato tempore, non potes differre ob hanc fratrum necessitatem propria auctoritate, bene auctoritate Praelati.

14. Necessitas communis non praestat filio comparatione parentis impedimentum religionis ingressui.

1. Triplex necessitas distinguenda est (vt diximus tract. 6. de charit. disp. 2. de elemos. punct. 2.) alia extrema, alia grauis, alia communis. Extrema est, in qua si non succurras, vita proximi periclitatur. Grauis quando absque graui difficultate, & labore sustentari non potest, ad quod reducitur, si cadens à suo statu cogatur mendicari, vel famulari, vel officium aliquod indecorum exercere. Communis est, quando non alias necessitates, quam communes, & frequentes patitur.

2. Si necessitas extrema parentis adstet, & filius in saeculo manens subuenire potest, non autem religionem ingrediens obligatus est religionis ingressum omittere. Et idem est à fortiori de parente comparatione filij. Secus verò si in saeculo manens subuenire non possit, vel possit religionem ingrediens. Est omnium sententia: Quia praecipuum charitatis, & pietatis in nullo alio casu strictius obligare potest, & in hoc sensu dixit Christus. Matth. 9. misericordiam volo, & non sacrificium. Dixi si in saeculo manens subuenire potest, non autem religionem ingrediens. Nam si manens in saeculo subuenire non potest, frustra ibi manet. Si verò religionem ingrediens subuenire potest, tum cessione bonorum, tum amicum auxilio, & donatione, tum alia via nequaquam obligatur à religione abstinere; quia iam religio non est impedimentum satisfaciendi supradictae naturali obligationi.

3. Difficultas est, an haec obligatio extendatur ad nepotum comparatione auis, & ad fratres inter se quatenus tales sunt? Negat Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 5. n. 8. Neque in fauorem sui auctorem adducit. Mouetur quia Doctores singulariter de parente comparatione filij, & de filio comparatione parentis loquuntur, quippe qui obligantur suas actiones; cum necessitas vrget in sui adiutorium expendere. At non videtur obligati comparatione aliorum consanguineorum. Deinde quia iuris probabile est ob subueniendum proximi etiam consanguinei extremae necessitati; neminem obligari bonam quere, procurare, praecipue si studio & diligentia non mediocri quaerenda sunt, vt latius illa disp. 2. de elemosyna, punct. 2. dixi. Ergo neque obligandus est illa quaerere, procurare cum detrimento suae spiritualis salutis, quale in omittenda religione per longum tempus reperitur. Limitat autem & bene Suarez suam sententiam, vt non procedat quando breui spatio & per breuem, & facilem actionem, & occupationem subueniri proximo extreme indigenti potest. Quia eo casu charitas vrget non solum consanguineo, sed etiam cui libet extraneo auxilium praebere.

4. Ceterum video Doctores generaliter asserere ob necessitatem extremam cuiuslibet proximi religionis ingressum differendum esse, & post ingressum egrediendum, vt videre est apud Sanch. lib. 4. c. 20. n. 14. & 28. Lessius lib. 2. c. 41. dub. 3. n. 34. in fine. Layman. lib. 4. Theolog. moral. tract. 5. cap. 6. num. 12. Valent. 2. 2. disp. 7. q. 1. punct. 2. vers. 2. certum D. Thom. 9. 101. art. 4. & ibi Cajet. & alios praecipue à Sanch. relatos. Ratio est, quia necessitatem extremam diuturno tempore durare impossibile apparet: alias proximus non esset in extrema, seu in proximo vitae periculo. Ergo non indiget ad sui remedium longa religionis dilatione. Breuem autem omnes Doctores admittunt, & ipse Suar. Ergo stante necessitate extrema cuiuslibet proximi, cui dilatione religionis subueniri potest, ingressus differendus est. Praeterea lege charitatis, & misericordiae teneris cuiuslibet proximo in extremis constituto succurrere, si absque graui iactura rei familiaris tibi necessaria, vel absque graui alia, & notabili difficultate id praestare potes; sed quoties dilatione religionis tantum necessitati extremae subuenitur, praestas absque tua graui iactura, & detrimento. Nam esto omittas eo tempore religionis statum, illius fructus compensas necessitatem extremam successu tantae charitatis exercitio. Ergo necessario ingressus religionis differendus est. Fateor tamen, si ad succurrendum proximi necessitati extremae, opus tibi esset non solum religionis ingressum differre, sed mendicare, vel officium aliquod exercere, quo à tuo statu caderes, non obligari, in quo Suar. assentior.

At hoc (vt dixi) nunquam est necessarium, quia necessitas extrema cito tranfit, & breui aliquo successu finitur, qui esto fiat media actione humili, & abiecta non humiliat operantem, sed potius eum extollit, vt pote ob finem ita pium, & Christianum assumpta.

5. Si verò de necessitate graui parentis loquamur communis licentia defendit obligatum esse filium religionis ingressum differre ob illius remedium, quando aliter adhibere illud non potest: Sic expressè D. Thom. 2. 2. q. 189. art. 6. in corp. & q. 101. art. 4. ad 4. & ibi Caiet. ad finem. Syluest. verbo religio 2. q. 7. Nauarrus summ. c. 14. n. 14. Tolet. lib. 5. sum. c. 1. n. 5. Emanuel. Sà verbo religio, n. 2. Azor. 1. p. lib. 12. cap. 1. q. 8. Sanch. lib. 4. summ. c. 20. n. 3. Suar. tom. 3. de Religione. lib. 5. c. 5. n. 11. Lessius lib. 2. c. 41. dub. 3. n. 34. Layman lib. 4. tract. 5. c. 6. n. 2. & alij. Faciuntque Textus in cap. si qui filij 30. distincti. Quod est concilium. Grangen. Ratio est quia stante graui necessitate, in parente obligatur filius ob honorem illi debitum subuenire, tum se familiari, tum labore manuum suarum, & industria: Sed hæc obligatio cessare non potest ob exercenda opera consilij, & perfectionis. Nam eo ipso quod hæc impediunt naturalis obligationis executionem, non consilium, sed peccatum erant. Ergo stante necessitate graui non potest filius ingredi religionem. Dices verum esse, non cessare præceptum ob exercenda opera consilij, hæc cessare posse ob damnum quod patris in illius exercitij priuatione. Sed contra; quia cito priueris exercitio virtutum in religio statu; absolute tamen illo non priueris, cum extra religionem succurrendo parentibus posses perfectionem esse difficiliter obtinere. Adde non esse inconueniens executionem alicuius præcepti, exercitium aliarum virtutum impedire; quia aliarum virtutum exercitio, & ipsius præcepti executione detrimentum illud compensari poterit. Non igitur ob priuationem status religiosi cessare potest obligatio succurrendi parentibus in graui necessitate constitutis.

6. Quod procedit, tamen si filius votum religionis emisisset sine ante insutam necessitate, sine illa durare. Quia votum naturali præcepto contrarium esse non potest. Ne quis enim te obligat ad suscipiendum religionem eo tempore, quo ex præcepto naturali omittenda est, quia esset obligatio ad rem illicitam, & inquam; Sic plures relatis signat Sanch. lib. 4. sum. cap. 20. n. 2. Suar. tom. 3. de Reli. l. 5. c. 5. n. 16. & seqq. Quod si dubium habeas, an necessitas parentis tanta sit, vt ex præcepto ad illam subleuandam obligeris, non poteris propria autoritate voti executionem omittere. Quia obligatio voti est certa, executio necessitatis dubia, est autem sufficiens causa, vt ex dispensatione voti executio differatur. Suar. & Sanch. supra.

7. Duplex superiori doctrinæ limitatio apponitur. Prima, ne procedat casu quo filius periculum spiritualis salutis, hoc est committendi aliquid peccatum mortale extra religionem haberet: Sic D. Thom. quod 1. 1. art. 9. Syluest. verbo religio 2. q. 7. Lessius l. 2. c. 41. dub. 3. n. 34. Tolet. lib. 5. sum. c. 1. n. 6. Sed non de quocunque periculo hoc intelligendum est; aliàs vix vllus esset, qui omnia parentum necessitate non posset religionem petere, cum rarus est, qui manens in sæculo non aliquo, & pluribus peccatis mortalibus maculetur, à quibus liber existeret religionem ingrediens. Sed intelligi debet de periculo proximo vt dixit Cordub. in regul. Diui Francisci, c. 2. q. 6. art. 1. post principium Sanch. lib. 4. sum. c. 20. n. 11. Imò non de quocunque periculo proximo, quod succurrendo parentibus vitare non potes aliter quam ingrediendo religionem. Nam si aliter vitare potes, quæ causa est, vt te ingressu religionis impotentem reddas obligationi naturali satisfaciendi? Vnde debet esse periculum, quod sub reatu mortali obligatus sis vitare medio religionis ingressu, aliàs aduersus naturale præceptum succurrendi parentibus non præualebit. Quod vt bene dicit Suar. d. lib. 5. c. 5. n. 32. Vix est moraliter possibile.

8. Secunda limitatio est, ne procedat casu, quo parens filium ad peccatum induceret. Nam stante hac inductione ad est regulariter filio periculum consensus, ob quod vitandum, & se incolumem reddendum fugere patrem potest, imò tenetur: Sic expressè D. Thom. 2. 2. q. 101. art. 4. ad 1. iuncta solut. ad 3. ibi Caietan. Sanch. lib. 7. c. 20. n. 12. Suar. tom. 3. de Religion. lib. 5. c. 5. n. 20. & sequent. Sed non inde inferitur posse filium ad religionem tranfit. Nam si manes in sæculo, à patre tamen separatus, periculum euitas, & parenti subuenis, quod ingressus in religionem præstare non potes, iniquè tamen ingrederis deserendo parentem, cum religionis ingressus non sit medium necessarium ad se securum à peccato seruandum. Suar. d. c. 6. n. 22. Quapropter, vt deserere parentem possit filius religionem ingredi, necessariò requiritur, quod filius aliter prouocationem vitare non possit, quam religionis ingressu; quod rarè contingit. Neque ad hanc potestatem opus est, vt inductio talis sit, cui filius consentiat, vel periculum morale consentiendi habeat; sufficit enim esse obligatum continuo præuæ partis voluntati resistere. Quia eam pugnam sustinere graue onus reputandum est. Non tamen tenebitur fugere deserto parente, si expertus sit periculum morale consensus

abesse: Sic Suar. dicto tom. 3. de Religion. lib. 5. cap. 5. à n. 22. & seqq.

9. Sed quid si verique parens graui necessitate prematur, & solus vnus ad malum prouocet, deserendum ne est verique. Respondeo si absque morali periculo peccandi innocenti fauere non potes, verique deserendus est; quia non teneris cum graui periculo salutis parenti est innocenti fauere. At si absque hoc periculo posses innocenti fauere credo te esse obligatum. Nam esto inductio præstet sufficientem occasionem deserendi parentem inductorem animæ hostem, & inimicum, graue onus est, & speciali Dei auxilio indiget, quod comparatione innocents non procedit Sanch. dicto cap. 20. numer. 12.

10. Verum si filius votum religionis suscipiendæ habere, non obinde auxiliij patri debitum omittit, nisi eo casu se cluso voto possit religionem ingredi. Quia votum non præstat facultatem deserendi parentem, & in religionem ingrediendi, sed aliunde facultate, & habilitate supposita vocantem adstringit ad illius executionem. Suar. num. 27. Sanch. lib. 4. cap. 20. n. 13.

11. Quæ dicta sunt de obligatione filij comparatione parentis, dicenda sunt efficacius de parente comparatione filij in graui necessitate existentis. Quia parens iure naturali debet filium alere, & sustentare: Sic Doctores omnes relati numer. 5. Imò non solum tempore necessitatis, sed ante ipsam prouidere debet, ne filio necessaria in educatione deficiat.

12. Restat dicendum de obligatione filij comparatione fratrum, & aliorum consanguineorum in hac graui necessitate existentium. Et quidem si fratres sub parentis cura existunt, & ob inopiam parentis grauem necessitatem patiuntur, tenetur filius ea obligatione, qua parenti debet succurrere, his fratribus prouidere: quia tunc non tam fratribus, quam parenti prouidit; obligatio enim his succurrendi non prouenit ex iure debito fratribus, sed ex iure debito parenti: qui prouidendi grauem necessitatem filius subuenire debet. Constat autem illam pati, quoties non potest absque graui difficultate se, subique liberos sustentare. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 6. n. 3. Si autem fratres sui inris existant, communis sententia defendit nullam esse obligationem longo tempore differendi statum religiosum. Quia obligatio subueniendi fratribus, & sororibus solum videtur ex charitate quo proximam diligere tenetur, prouenire, & eiusdem generis esse cum obligatione subueniendi extraneis, tamen in illo genere strictius obligat ad consanguinitatem, & coniunctionem naturalem ad idem principium. Sed ob extraneorum necessitatem nullus tenetur se longo tempore religioso statu priuare. Ergo neque ob fratrum necessitatem tenetur: Sic docet Suar. d. lib. 5. cap. 6. n. 4. Sanch. lib. 4. sum. cap. 20. n. 39. Quod procedit tamen si sorores patiuntur periculum incontinentiæ, nisi manens in sæculo illis prouideas. Quia tunc curæ commissæ non sunt, non enim sunt tibi subiectæ. Sanch. d. c. 20. n. 30. Verum est ad differendum religionis ingressum obligatus non suscipi, tamen non potest laudabile esse ob huiusmodi finem religionis ingressum alio tempore differre: Sic Azor. 1. p. infir. moral. lib. 12. cap. 1. q. 8.

13. Difficultas autem est, an habeat occasionem possit religionis ingressum differre, si voto religionis obstrictus sit. Distinguit Sanch. l. 4. cap. 10. n. 31. & 32. Inter votum religionis factum pro determinato tempore, vel absque illa temporis determinatione, & affirmat votum absque illa temporis determinatione emissum differri posse; quia illud non est censendum obligare, nisi pro eo tempore quo commodè impleri potest. At si pro determinato tempore factum sit, dicit differri non posse ob fratrum necessitatem, bene tamen ob necessitatem sororum in periculo impudicitie existentium. Quia prouidere tali necessitati opus est tantæ charitatis, vt prudentis arbitrio videatur maioris obsequij diuini, quam præsentis neus religionis ingressus. Suar. verò tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 6. numer. 5. Absque illa distinctione negat propria autoritate voti executionem differri posse. Quia differri non potest, nisi quia votum non obligat, vel ob incapacitatem materie commissa, vel ob nouam mutationem illi superuenientem. Ceterum veritas infirmo ob nullam fratrum, vel sororum grauem necessitatem differri posse propria autoritate votum pro determinato tempore factum, in hoc cum Suar. contentio. Nam stante illa necessitate licitus est religionis ingressus (vt ipsemet Sanch. concedit) & capax voti obligationis. Ergo ex hac parte non est obligatio voti suspensa, neque etiam est suspensa ob nouam difficultatem, quæ adest in exequendo illo ingressu; quia difficultas ex necessitate fratrum, vel sororum proueniens est nimis ei extrinseca. Non igitur suspendit obligationem voti potest. Adde difficultatem superuenientem excusantem ab obligatione voti debere esse ita grauem, vt prudentis arbitrio censetur nouam rem promissam constituit: quod in presenti non videtur esse: sæpe enim uolenti difficultas erit fratres, imò amicos egenos deserere, quam

quam fororis periculo impudicitiae expositas, quibus subueniendis affectus non est. Neque placet quod dicit Sanchez exenari ab obligatione voti, in casu fororum ob praestantius obsequium diuini, quod videtur esse in subueniendis fororibus, & ab eis periculum impudicitiae praecauendo, quam in religionis ingressu. Nam si id verum esset, licet religionis votum in tale subsidium commutari propria auctoritate possit, quod non est dicendum. Si autem votum abque vlla temporis determinatione emissum est, cum tunc obligatio eius latitudinem habeat, ex circumstantiis extrinsecis, restringi, vel amplari tempus executionis potest, vt *superiori tract. diximus*: ac proinde ex necessitate fratrum, & a fortiori fororum extendi tempus obligationis potest pro prudentis arbitrio. Vnum tamen est omnino certum supradictam fratrum necessitatem praestare sufficientem causam dispensationis concedendae Suar. d. lib. 5. c. 6. n. 4. Sanch. lib. 4. sum. cap. 20. num. 33.

14. Denique si de necessitate communi parentis loquamur, dicendum est nullum praestare impedimentum, quominus filius ea omnia religionem ingrediatur. Et idem est de parente ob communem necessitatem filij. Quia haec leuis consideratio est, vt propter illam priuandus filius sit tanto fructu, qui religionis ingressu obtineri potest: Sic D. Thom. communiter receptus 2. 2. q. 101. art. 4. ad 4. & q. 189. art. 6. & quod libito 10. art. 1. & tradit Suarez tom. 3. de Religio. lib. 5. cap. 5. num. 5.

§. VI.

An ob paupertatem monasterij excludantur aliqui a religionis ingressu.

S V M M A R I V M.

1. Deciditur à Bonifacio VIII.
2. Quid ex eius decisione inferatur.
3. Tridentin. extensis decisione Bonifac. ad omnia monasteria virorum, & mulierum, ne possint recipi plures quam sustentari possunt.
4. Monialia, quae sufficientem dotem monasteria praebet, quae commode sustentari possit per totam vitam recipi possit vltra numerum designatum.
5. Ex vi Concilij non est receptio irrita, esto sit vltra numerum.

Hic quaestioni respondet Bonifac. VIII. in c. periculoso, §. ano de Statu Regular. in 6. his verbis. Sanc vt hoc latere statum commodius valeat obseruari, districtius inhibemus ne in monasterij ordinum non mendicantium aliquae recipiantur de carere in forores, nisi quod poterunt de ipsorum monasteriorum bonis, sine proventibus abque penuria sustentari. Si secus actum fuerit, irritum decernentes.

2. Ex qua decisione inferitur graue peccatum committi, si aliqui in fororem recipiantur in monasterij ordinum non mendicantium vltra numerum earum, quae de monasteriorum bonis, sine proventibus abque penuria possint sustentari. Quod satis indicat illa verba praecipua, *districtius inhibemus*. Item irritatio professionis sic attentata, nomine cuius receptionis professionem Pontifex intellexit.

3. At hoc decretum limitatum erat, & solum moniales ordinum non mendicantium comprehendebat; latius tamen erat decretum concilij Arelatensis, relatum in c. 1. de institutionibus, comprehendens omnia monasteria virorum, & mulierum ibi. Non amplius suscipiantur in monasterio monachorum, aut clericorum, seu etiam puellarum, quam quot se regere de bonis Ecclesiae abque penuria possunt: clarius id expressit Trident. sess. 25. c. 1. de Regularibus. Ibi in praedictis autem monasteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus is tantum numerus constituitur, ac in posterum conseruetur, qui vel ex redditibus propriis monasteriorum, vel ex conuictis eleemosynis commode possit sustentari: cononat huic decreta constitutio Pij V. edita anno 1566. incipiens circa pastoralis officij.

Hinc constat in quolibet monasterio, & conuictu obligatum esse Praelatum illius sub graui culpa numerum religioniorum constituit, & constitutum conseruare, qui ex redditibus propriis monasterij, vel ex conuictis eleemosynis commode possint sustentari. At video Bonifac. VIII. & Leonem III. in consilio Arelaten. dixisse eum numerum religioniorum esse constituum, qui abque penuria sustentari possit ex redditibus monasterij, &c. At Trident. & Pius V. expressit qui commode sustentari possit, in quibus verbis Tho. Sanch. lib. 7. sum. c. 21. n. 2. Latum discrimen agnoscit. Nam abque penuria (inquit) non potest sustentari, qui cogitur ad vitam sustentationem mendicari; commode vero, quando attentata religionis

Ferd. à Castro, Sum. Mor. pars I. II.

consuetudine, & personarum qualitate, monasterijque oneribus, & obligationibus sustentari nequeunt. Sed credo vtrumque idem esse: si enim attentata personarum qualitate, religionis consuetudine, & monasterij obligationibus nequeunt sustentari, penuriam patientur, coactae ergo erunt mendicare ad illam penuriam vincendam, Verumque erit non posse abque penuria attentata religionis consuetudine, &c. sustentari. Hunc numerum religioniorum in monasteriis monialium etiam exemptis Episcopus potest cum suo Praelato designare, iuxta constitutionem Gregor. XIII. incipientem *Deo sacris edit. anno 1573*; cuius verba refert prauis noua Episc. 2. p. c. 5. n. 55. in fine & Aug. Barbola 3. p. de potestat. Episcop. allegat. 98. n. 5. Ex quibus Nauarr. comment. 4. ad Regular. n. 57. vers. 3. nota. & Barbola loco citato. inferunt sub graui culpa Episcopum obligatum esse hunc numerum designare. Inquit enim constitutio: super quo ordinariorum conscientiam oneramus. Quae verba obligationem grauem indicant.

4. Aduerto tamen, si monialis sufficientem pecuniam monasterio donet, qua commode tota vita sustentari possit, poterit vltra numerum designatum recipi: quia eius receptio non grauat monasterium, nec pauperius reddit, sed potius subleuat, & ita est consuetudine receptum. Quare Trident. decretum sic explicandum est, vt non possint vltra numerum constitutum moniales recipi indotatae inquam, & alendae redditibus monasterij; secus si dotatae recipiantur, & sua dote alendae: sic sustinent expresse Nauarr. tit. de redditibus Ecclesiast. q. 1. monito 62. n. 2. alias n. 100. Gutier. lib. 1. canon. q. cap. 32. n. 63. Suar. tom. 1. de Relig. tit. 3. lib. 3. c. 23. num. 19. Barbola in remission. concil. sess. 25. c. 3. de Regular. Lessius lib. 2. c. 41. dub. 3. in fine n. 36. Sanch. lib. 7. sum. c. 21. n. 5. Quod verum est, tamen si dos consumatur soluendo debita conuentus: semper enim illa ratio firma perseuerat ex huius monialis dotatae ingressu conuentum non grauari, sed potius subleuari, vel conseruari, quod sublatum hoc praesentaneo subsidio forte periret: Sanch. d. c. 25. n. 5.

5. Deinde aduerte concilium non irritasse professionem monialis indotatae receptae vltra numerum designatum. Quare sola receptio monialium non mendicantium vltra praedictum numerum irrita censeri debet ex Textu in cap. unico de statu Regular. in 6. & notauit Lessius lib. 2. de iustit. c. 41. dub. 3. in fine; imo neque hanc receptionem censet. Thom. Sanch. dicit. c. 23. n. 4. esse nullam, sed in hac parte decretum Bonifacij consuetudine abrogatum esse, cum compertum sit (inquit) plures saepe admitti indotatas vltra numerum, & neque obinde earum professio irrita declaratur. Mihi tamen de hac consuetudine non constat.

Illud verò approbo, quod dicit Sanch. d. c. 23. in fine nempe in monasteriis virorum hoc consilij decretum temperatum esse consuetudine; siquidem plures passim recipiuntur, quam ex redditibus conuentus, conuictisque eleemosynis de praesenti sustentari possunt, ob cuius causam debitis ingentibus fere omnes conuentus sunt grauari. At horum receptio honestatur ex eo quod communiter adest periculum, & timor ne monasterij opinio minuatur, neue ministeria fieri solita cessent, si iuuenes non recipiantur qui senium, & infirmorum defectum suppleant, & ob moraliter certam breui tempore debitis alienis satisfaciendum esse.

PUNCTUM VIII.

Qui specialiter à Religione Societatis Iesu excludantur.

Duplicia sunt impedimenta Societatis Iesu ingressoria impedientia; alia primaria, seu substantialia; alia secundaria, seu accidentaria.

§. VI.

Expenduntur primaria, seu substantialia impedimenta.

S V M M A R I V M.

1. Enumerantur haec impedimenta.
2. Vocantur substantialia, quia annullant ingressum.
3. Possit religionem hac impedimenta constituere, praecipue auctoritate Pontificis interueniente.
4. Primum impedimentum quatuor partes continet, & quae haec sunt.
5. An haec partes legitime enumerentur disputat.
6. Abnegatio fidei debet esse perfecta, vt sit impedimentum.
7. Debet esse probabilis.
8. Si vt suspectus haeresis declaratus fueris, cum tamen in errorem non inciideris, non videtur impedire.